

Luk 1, 26-56
Kaarsen aan; votum/groet; Opw 685; gebed; lezen Luk 1, 26-56; Magnificat (Sela); preek; God keert alles om (Sela); gemgebed; leefregel met Rom 13, 8-14; King of Kings; zegen; collecte met muziek
Bergschenhoek 13.12.2020

Dia Er is iets vreemds aan de hand met het verhaal van Lukas in Lukas 1. Hij wil vertellen hoe God zijn plan van verlossing in werking zet. Hoe zou jij vandaag groot nieuws aankondigen? Nou, dat weten we inmiddels goed: als de regering ons belangrijke dingen wil vertellen die we allemaal moeten weten, dan wordt er een persconferentie belegd. Je zorgt voor publiciteit. Voor camera's die alles vastleggen. Voor een live-uitzending met een zo groot mogelijk bereik. Als je groot nieuws te vertellen hebt, pak je dat ook groot aan.

Het begin van Lukas 1 vertelt iets anders. Eerst begint God in het leven van twee mensen op leeftijd, Zacharias en Elisabeth. Wat Gabriël tegen Zacharias heeft gezegd, kan Zacharias niet eens vertellen aan de mensen, want hij wordt met stomheid geslagen. De mensen moeten er maar naar raden wat hij te zien of te horen heeft gekregen. Nu komt de volgende stap. De geboorte van nota bene Gods eigen Zoon Jezus, de sleutelfiguur in Gods plan, wordt aangekondigd. Hoe pakt God dat aan? En wat mag het jou en mij vandaag te zeggen hebben? Daar wil ik vanmorgen samen met jullie bij stil staan.

Verlossing begint in de marge **dia**

Pakt God het nu wel groot aan? Een centrale plek, veel mensen erbij, iedereen die het horen zal? Nee dus, bepaald niet. Het wordt zelfs nog meer achteraf en in de marge. Gabriël wordt naar Nazaret gestuurd. Dat is echt de provincie in. Een klein dorpje hoog boven in Galilea. Bij Zacharias was het tenminste nog in de tempel en in Jeruzalem, het centrum van het hele land. Maar nu ver weg en achteraf. Nazaret *off all places*.

En in dat stadje Nazaret het jonge Joodse meisje Maria. Mirjam zal ze zijn genoemd. Dit meisje, *off all people*. Een tiener. Een heel eenvoudig kind. Verloofd met de plaatselijke timmerman Jozef. Ja, van Hem wordt gezegd dat hij uit het huis van David is. Dat klinkt heel wat. Maar in die tijd stelt dat niks voor. En daar in al die gewoonheid en helemaal achteraf komt Gabriël binnen met woorden uit de hemel: *Gegroet Maria, je bent begenadigd, de Heer is met je*. Ja jij Maria, God kijkt vol genade naar jou, jij staat bij Hem in een hele bijzondere gunst!

Verlossing begint in de marge. Dat wordt nu helemaal onderstreept. God zet zijn verlossingsplan in werking. En als Hij dat doet dan begint Hij dus niet op de belangrijke plekken in de wereld van mensen. Noem ze maar op, de centra van macht en invloed. Jeruzalem, Rome, Witte Huis of Kremlin. Nee, Hij zoekt de marge op. Waar gewone mensen hun leven leiden in alle onopvallendheid. Zo komt Hij binnen bij het eenvoudige meisje Maria in het dorpje Nazaret.

Ik vind dat mooi om te lezen. Omdat dit betekent dat jij en ik hierbij in beeld komen. Verlossing begint in de marge. Lieve mensen, als God begint, dan niet op de plekken of bij de mensen die wij belangrijk vinden. Maar in de gewoonheid van jouw en mijn leven. Gewoon jij en ik, met ons leventje, niks bijzonders of opvallends aan. Jou en mij zoekt God op. In jouw en mijn gewone leven wil Hij komen, daar wil Hij zijn. Precies daar komt Hij binnen en zegt: Gegroet, jij staat in mijn bijzondere gunst, bij jou wil Ik zijn!

Herken jij hoe God bezig is? dia

Maria raakt ontroerd. Hè, ik? In Gods bijzondere gunst? Hoe dan? Nou, dat vertelt Gabriël. *Maria, je zult zwanger worden en een zoon baren...* En wat voor één! Dit is niet meer iemand die voor de Heer uitgaat, zoals Johannes door Gabriël werd genoemd. Dit is de Heer zelf. Zoon van de Allerhoogste. Koning voor eeuwig. Dan gaat je leven op de kop! Maria beseft dat meteen. *Hoe kan dit gebeuren?* Ja, wat gaat er allemaal met mij gebeuren?

Denk je dat toch eens in. Zo'n jonge vrouw als Maria. Met je leven voor je. En dan wordt dit in je leven gebracht. Wat zal het allemaal betekenen voor haar? Later zegt Simeon in de tempel: Door je ziel zal een zwaard gaan... Maar weet je wat vooral de nadruk krijgt bij Maria? Verwondering. Verwondering dat God dit met haar en in haar doet. Dat hoor je vooral terug in het lied dat ze zingt. Haar lofzang. *Mijn ziel prijst en looft de Heer, Hij heeft oog voor mij gehad, zijn minste dienares, ja, grote dingen doet de Machtige voor mij.* Vind je dat niet bijzonder? Ongelofelijk, wat een God, zegt ze, moet je kijken wat een grote dingen Hij voor mij doet, en wie ben ik nou helemaal?

En weet je, wat het nog mooier maakt, vind ik? Maria houdt het niet voor zichzelf. Ze maakt het juist breed. Ze trekt ook jou en mij in de kring. Want, zegt ze: zo is God! Dit gaat niet alleen over mij. Zo gaat God met mensen om. De kleintjes maakt Hij groot, *wie gering is geeft Hij aanzien.* Maria herkent de handtekening van God. Ze spreekt de taal van de Bijbel in haar lied. Zo is God nou. De kleintjes maakt Hij groot. Waar mensen zeggen 'verloren', zegt Hij 'gevonden'. Waar wij zeggen 'aan jou heeft niemand iets', zegt God 'waardevol en kostbaar in mijn ogen, Ik geef je een

belangrijke plaats in wat Ik doe en wil bereiken'. God ten voeten uit! Hij kiest voor het kleine en eenvoudige en dat gaat Hij dan belangrijk maken. Herken jij hoe God bezig is?

Ben jij beschikbaar voor God? **dia**

Nu weet je vast wel, dat in de Rooms-Katholieke kerk Maria heel belangrijk is. Ze wordt vereerd en aanbeden. Haast gelijk aan Jezus zelf. Ik vraag me af of Maria dat zelf zo zou hebben gewild. Maar toch, respect voor haar mag gerust. Zij mag best op een voetstuk worden gezet in de kerk, als een van de grote voorbeelden om je aan op te trekken. Want als Gabriël is uitgesproken en zijn plannen heeft verteld, buigt ze nederig het hoofd en zegt ze: *'De Heer wil ik dienen: laat er met mij gebeuren wat u hebt gezegd'*.

Lieve mensen, het raakt mij. Deze jonge meid, zeg ik maar even zo. Haar hele leven nog voor zich. Welke plannen heeft een meisje van 16 voor haar toekomst? Nu gaat haar hele leven op de kop. Geen flauw idee wat er nog allemaal gaat gebeuren. Maar de woorden van Gabriël zijn genoeg. Ze accepteert in alle eenvoud Gods weg in haar leven. Wat er ook gebeurt, hoe het ook gaat, ik weet het niet, maar het is goed, laat met mij gebeuren wat God wil.

Ik hoor er een vraag in. Een vraag voor jou en mij. Kun jij naast Maria gaan staan en het met haar mee zeggen? God, doet u maar met mij wat u wil. Het is zo anders dan hoe wij mensen – ikzelf om te beginnen! – ons naar God kunnen opstellen. Laat God vooral doen wat ik wil. Ik wil graag dat God er voor mij is. Maar wil ik er ook zijn voor God? Hoe vaak vragen we: Wat heb ik aan God, *what's in it for me?* Hier zegt Maria in alle eenvoud: ik wil mij voegen in Gods verhaal. En niet: God moet zich voegen in mijn verhaal. Zou dat misschien de diepste verlossing zijn die een mens kan meemaken? Verlossing van jezelf. Leren zeggen: het hoeft niet te gaan zoals ik wil. Maar God, laat met mij gebeuren wat u wil. Daar gaat Maria jou en mij in voor. Ben jij ook zo beschikbaar voor God?

Durf jij klein te worden? **dia**

Nog één ding wil ik naar voren halen. Want waar Maria tegenover Gabriël eerbiedig het hoofd buigt, gaat ze later bij Elisabeth rechtop staan. De schuchterheid is verdwenen en ze gaat een lied zingen, waar de vonken van af spatten. Geen lief adventsliedje dat ze zingt. Eerder een protestlied, een lied van revolutie en nieuwe tijden die gaan aanbreken.

Kijk, zo doet God dat dus, zingt ze. Als Hij komt met zijn verlossing, dan gaat er wat veranderen, let maar op. Hij keert de rollen van de wereld om. *Hij toont zijn kracht en drijft uiteen wie zich verheven wanen, heersers stoot Hij van hun troon. Wie honger heeft overlaadt Hij met gaven, maar rijken stuurt Hij weg met lege handen.* Het verhaal van Gods verlossing stelt al onze menselijke eigendunk behoorlijk onder kritiek. Afgelopen is het met mensen die denken niks en niemand nodig te hebben, niemand kan ze wat maken. We hebben onze macht. We hebben onze rijkdom. Dat zal ons er wel doorheen trekken. Jullie wereldorde gaat eraan, zegt Maria, God komt, Hij keert de rollen om!

Lieve mensen, wees je er maar van bewust: de verlossing die God gaat brengen strijkt ons tegen de haren in, schopt ons tegen de schenen. Hij begint in de marge. Maar sta jij dan zelf in de marge? Of hou je je trots en groot? Maria's lied stelt pittige vragen aan ons vandaag, aan jou en mij. Wie ben jij in dit verhaal? Misschien herken je jezelf in zo'n heerser die graag alles zelf wil bepalen. Of in zo'n rijke die zo hangt aan zijn bezit. Dan ga je die verlossing van God helemaal missen, zegt Maria. *Heersers stoot Hij van de troon en rijken stuurt Hij met lege handen weg.* Alleen wie klein is en zich gebrekkig weet gaat het meemaken. Lege handen worden door God gevuld. En daarom: durf jij klein te worden voor God?

Slot dia

Lieve mensen, zo komt Maria in beeld als moeder van Jezus. In haar verhaal wordt duidelijk: Gods verlossing begint in de marge. Herken jij net als Maria hoe God bezig is? Stel jij jezelf net als Maria beschikbaar voor God? En durf jij net als Maria zelf klein te worden? Ik nodig je uit om wat Lukas over haar vertelde nog verder op je te laten inwerken. En misschien kan deze vraag daarbij helpen. Hoe inspireert Maria jou in het ontvangen van Gods verlossing?

Amen